

Slopad indexering av energiskatten på el

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	4
3	Bakgrund och gällande rätt	5
4	Slopad indexering av energiskatten på el	5
5	Konsekvensanalys	6
6	Författningskommentar	9

1 Inledning

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) redovisas ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras är beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet. När regeringen tillträdde inleddes arbetet med de olika reformerna. Därutöver har ett antal andra skattefrågor aktualiserats på olika politiska områden.

Inför budgetpropositionen för 2025 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering. För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2025, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian föreslås att den årliga indexeringen av energiskatten på el slopas permanent. Skattesatsen för energiskatt på el föreslås ligga kvar på 2024 års nivå, dvs. 42,8 öre per förbrukad kilowattimme. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §¹

Energiskatt ska betalas med 34,7 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2020 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en årlig omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2018. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november månads utgång det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

Energiskatt ska betalas med 42,8 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

3 Bakgrund och gällande rätt

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, kallat energiskattedirektivet, är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el.

På nationell nivå regleras energibesattningen i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, vars regler är anpassade till energiskattedirektivet. Skattesatsen på el följer av 11 kap. 3 § LSE. Sedan 1994 ska en årlig indexomräkning ske av energiskatten med utgångspunkt i förändringar i konsumentprisindex (KPI). Enligt reglerna i 11 kap. 3 § LSE ska regeringen före november månads utgång fastställa det kommande kalenderårets omräknade energiskattesats. Hur skattesatsen ska omräknas framgår av LSE och det omräknade skattebeloppet fastställs i förordning. Syftet med indexeringen är att följa den allmänna prisutvecklingen och realvärdesäkra skattesatsen. Denna räknas om med hänsyn till förändringen i KPI mellan juni året före det år då skattebeloppet senast ändrades i lagen och juni året närmast före det år beräkningen avser. I enlighet med ovanstående utfärdade regeringen i oktober 2023 förordningen (2023:590) om fastställande av omräknat belopp för energiskatt på el för år 2024. Av förordningen framgår att skattesatsen för år 2024 är 42,8 öre per förbrukad kilowattimme.

4 Slopad indexering av energiskatten på el

Promemorians förslag: Den årliga indexeringen av energiskatten på el slopas.

Skattesatsen för energiskatt på el ska vara 42,8 öre per förbrukad kilowattimme.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Skälen för promemorians förslag: Mot bakgrund av de senaste årens höga elpriser och inflationen, bör inte elpriserna ökas ytterligare genom indexering av energiskatten på el. Energiskatten på el ska enligt 11 kap. 3 § LSE årligen räknas om på basis av faktiska förändringar i KPI. Även om aktuella siffror från Statistiska centralbyrån visar att inflationstakten sjunker leder en indexomräkning av skattesatsen enligt gällande regler till fortsatt ökade elpriser.

Med anledning av detta föreslås att den årliga indexeringen av energiskatten på el slopas permanent. Som en följd av det föreslås att den nu gällande skattesatsen, dvs. 42,8 öre per kilowattimme, ska gälla även efter den 31 december 2024.

Enligt gällande regler i lagen om skatt på energi fastställer regeringen före november månads utgång i en förordning det kommande

kalenderårets energiskattesats. Detta kommer att ske även i år. Eftersom förslaget innebär att indexeringen slopas och att den tillämpliga skattesatsen kommer att framgå direkt av lagtexten från och med den 1 januari 2025 kommer förordningen dock inte att tillämpas.

Det bedöms vara lämpligt att de föreslagna förändringarna träder i kraft samma dag som den indexerade skattesatsen skulle börja tillämpas om förslagen i promemorian inte skulle genomföras. Förslagen föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2025. Äldre bestämmelser ska dock gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 11 kap. 3 § LSE.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget syftar till att förhindra att den årliga omräkningen av energiskatten på el leder till att elpriserna ökar ytterligare till följd av skatten. Någon lämplig alternativ lösning som neutraliserar omräkningen har inte identifierats.

Ett alternativ är att inte göra några förändringar. Det skulle emellertid innebära att det sammanlagda priset på el blir högre än med förslagen i denna promemoria.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med energiskattedirektivet och EU-rätten i övrigt.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget beräknas minska statens skatteintäkter med 0,9 miljarder kronor under 2025. Den offentligfinansiella effekten för 2025, 2026 och 2027 redovisas i tabellen nedan och baseras på en bedömning av hur skattesatserna vid bibehållen indexering hade utvecklats de kommande åren. Denna bedömning baseras i sin tur på prognosen för KPI. Den varaktiga effekten anges här som nettoeffekten andra året efter ikraftträdandet.

I den mån efterfrågan på el ökar till följd av förslaget, kan det, allt annat lika, medföra en motverkande effekt som på marginalen ökar elpriset något. Det skulle innebära att skatteintäkterna minskar något mindre än den statiska analysen ger vid handen, eftersom ett högre pris ger högre mervärdesskatteintäkter. Det skulle också ge något lägre prissänkande effekt för enskilda och företag än vad som redovisas nedan.

Tabell 1 **Offentligfinansiella effekter av slopad indexering av energiskatten på el**

Miljarder kronor

	Bruttoeffekt	Nettoeffekt	Nettoeffekt	Nettoeffekt	Varaktig
	2025	2025	2026	2027	effekt
Effekt från	-0,83	-0,91	-1,06	-1,60	-1,60

Anm.: Beräkningarna baseras primärt på prognoser från Statens energimyndighet, samt förväntad KPI-utveckling.

Effekter för företagen

Förslaget bedöms innebära minskade skattekostnader för alla tjänsteföretag i landet, men det innebär även en skattesänkning för den el som används i industrin utanför tillverkningsprocessen. Baserat på förväntad utveckling av KPI bedöms skattesatsen minska med 1,2 öre per kilowattimme 2025, jämfört med den skattesats som skulle gälla med nuvarande indexeringsregler. Förslagets påverkan på skattesatsen växer över tid i takt med KPI-utvecklingen. Skattesänkningen blir i absoluta tal lika stor för den elanvändning som sker i vissa kommuner i norra Sverige och för vilken energiskatten på el är nedsatt med 9,6 öre per kilowattimme.

En generell sänkning av normalskattenivån bedöms påverka ett stort antal företag och förslaget leder till skattesänkningar för många olika typer och storlekar av företag. I princip påverkar förslaget all elanvändning i företag utom den elanvändning som har nedsatt energiskatt till 0,6 öre per kilowattimme och elanvändning som är helt skattebefriad. Sammantaget beräknas förslaget beröra en årlig elanvändning på knappt 18 terawattimmar och innebära att skattekostnaderna (avseende energiskatt på el och bolagsskatt) under 2025 minskar med 0,2 miljarder kronor för berörda företag. För efterföljande år bestäms förslagets påverkan på den årliga skattekostnaden för företagen av KPI-utvecklingen.

Eftersom nivån på energiskatten på el normalt förändras varje år bedöms förslaget inte medföra någon märkbar förändring av företagens administrativa börda vid ikraftträdandetillfället. De administrativa

kostnaderna bedöms minska marginellt på sikt när skattesatsen inte räknas om varje år. Skattesänkningen bedöms således inte heller medföra någon betungande administration, eller annan negativ påverkan, som skulle kunna väntas innebära problem för mindre företag.

Förslaget bedöms gynna konkurrenskraften för företag i Sverige.

Effekter för enskilda

För enskilda elkonsumenter innebär en slopad indexering att skattesatsen på el blir lägre. Förslaget bedöms leda till att energiskatten på el blir 1,2 öre per kilowattimme lägre 2025 än om indexering skulle ske. Om hänsyn tas till mervärdesskatten motsvarar skattesänkningen 1,5 öre per kilowattimme 2025. För ett hushåll i en villa med en årlig elförbrukning på 20 000 kilowattimmar per år ("villa med elvärme") beräknas förslaget, allt annat lika, minska kostnaden för el med 300 kronor 2025 (inklusive mervärdesskatt). Sammantaget bedöms hushållens skattekostnader (avseende energiskatt på el inklusive mervärdesskatt) minska med 0,6 miljarder kronor 2025. För efterföljande år bestäms förslagens påverkan på den årliga skattekostnaden för enskilda av KPI-utvecklingen.

Effekter för kommuner och regioner

För den användning av el som sker i verksamheter som bedrivs av kommuner och regioner innebär förslaget också minskade energiskattekostnader. Sammantaget bedöms förslaget medföra att skattekostnaderna minskar med 0,1 miljarder kronor 2025. För efterföljande år bestäms förslagens påverkan på den årliga skattekostnaden för kommuner och regioner av KPI-utvecklingen.

Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att Skatteverket behöver vidta vissa åtgärder för att tillgodose företagens informationsbehov. Det ska dock inte behövas några informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regeländringar. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter. Eventuellt tillkommande kostnader för Skatteverket ska hanteras inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Effekter för miljön

Energiskatten på el har traditionellt betraktats som en i första hand fiskal skatt, dvs. en skatt som primärt syftar till att generera skatteintäkter på ett kostnadseffektivt sätt. Samtidigt kan den elprishöjande effekt som

energiskatten ger upphov till förväntas påverka hur elanvändningen utvecklas. Skattens resursstyrande egenskaper innebär att den kan kopplas till målsättningarna för effektivare energianvändning. En slopad indexering innebär en gradvis sänkning av normalnivån för energiskatten på el i reala termer, eftersom den inte längre räknas om med hänsyn till KPI. På sikt kan detta leda till minskade incitament att effektivisera elanvändningen för de elanvändare som påverkas av förslaget. På framför allt längre sikt kan därför förslaget, allt annat lika, bidra till en högre användning av el.

Elanvändning ger i sig inte upphov till betydande miljö- och klimatpåverkan och förslaget väntas därför inte få någon märkbar påverkan på miljön eller utsläppen av växthusgaser.

Lägre elpriser för slutkonsument kan ha en positiv effekt på utsläppen av växthusgaser om det leder till att energianvändare konverterar från fossila bränslen till el, t.ex. genom att välja elektrifierade fordon framför fordon som drivs av förbränningsmotorer. Denna effekt är dock svår att kvantifiera.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män eller sysselsättningen. Förslaget bedöms dock stimulera den allmänna efterfrågan i ekonomin, vilket kan leda till en höjd prisnivå. Påverkan på inflation och eventuella andra makroekonomiska effekter av förslaget beaktas sammantaget med övriga finanspolitiska åtgärder i regeringens prognoser.

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

11 kap.

3 § Energiskatt ska betalas med 42,8 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

I paragrafen anges skattesatsen för elektrisk kraft.

I första stycket justeras skattesatsen.

Andra och tredje styckena i paragrafen tas bort. Det innebär att den årliga indexeringen av energiskatt på elektrisk kraft slopas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 januari 2025.

Av *andra punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär exempelvis att för el som förbrukas före ikraftträdandet ska skattesatsen som var tillämplig vid förbrukningen gälla.